

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 44/03-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. februára 2003 predbežne prerokoval sťažnosť S. M., štátneho občana ZRJ, zastúpeného komerčným právnikom JUDr. I. Š., B., pre namietané porušenie čl. 12 ods. 1, čl. 19 ods. 1 a čl. 23 ods. 1 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Mestského veliteľstva Policajného zboru Košice, odboru cudzineckej polície, Č. p.: PZ-7-108/CPS-94 z 22. septembra 1994, ako aj porušenie čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, porušenie čl. 2 ods. 1 a 3 Protokolu č. 4 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, porušenie čl. 1 ods. 1 a 2 a čl. 5 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a porušenie čl. 2 ods. 1, čl. 3 ods. 1, čl. 5, čl. 9 ods. 1, čl. 14 ods. 1 a 2, čl. 18 ods. 1 a 2 a čl. 29 Dohovoru o právach dieťaťa v spojení s čl. 1 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a 4, čl. 13 ods. 4, čl. 19, čl. 23 ods. 1 a 5 a čl. 41 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky stanoviskom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. j.: SKI-2000/K-Sŕ-2000 z 18. decembra 2000, ako aj stanoviskom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, Úradu hraničnej a cudzineckej polície Č. p.: PPZ- 821/UHCP-CP-2002 z 19. augusta 2002 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť S. M. v časti týkajúcej sa rozhodnutia Mestského veliteľstva Policajného zboru Košice, odboru cudzineckej polície, Č. p.: PZ-7-108/CPS-94 z 22. septembra 1994

a stanoviska Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. j.: SKI -2000/K-St'-2000 z 18. decembra 2000 o d m i e t a ako podanú oneskorene.

2. Sťažnosť S. M. vo zvyšnej časti o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. júla 2002 doručená sťažnosť S. M., štátneho občana ZRJ (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného komerčným právnikom JUDr. I. Š., B.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že v januári 1991 pricestoval na územie Slovenskej republiky. Dôvodom jeho príchodu mal byť útek z K. v snahe vyhnúť sa nastúpeniu vojenskej služby.

Expozitúra cudzineckej polície a pasovej služby Východ – oddelenie cudzineckej polície a pasovej služby Košice (ďalej len „policajný útvar“) rozhodnutím Č. p.: PZ-39-81/CPS-V-23-193 zo 17. júna 1993 zakázalo sťažovateľovi podľa § 14 ods. 1 písm. f) zákona č. 123/1992 Zb. o pobyte cudzincov na území Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky (ďalej len „zákon č. 123/1992 Zb.“) pobyt na území Slovenskej republiky a prikázalo mu opustiť územie Slovenskej republiky do 18. júna 1993.

Policajný útvar odôvodnil svoje rozhodnutie tým, že podľa jeho zistení sa sťažovateľ dopúšťal falšovania cestovných dokladov, na ktoré pricestúval do Slovenskej republiky, a tak porušil pobytový režim cudzinca na území Slovenskej republiky.

Sťažovateľ uvádza, že odmietol prevziať uvedené rozhodnutie, pretože jeho obsahu nerozumel a jeho žiadosti o tlmočníka nebolo vyhovené.

Sťažovateľ aj napriek uloženému zákazu pobytu vstúpil opäť na územie Slovenskej republiky (v dobe platnosti uloženého zákazu pobytu).

Mestské veliteľstvo Policajného zboru v Košiciach, odbor cudzineckej polície, následne rozhodnutím č. j.: PZ-7-108/CPS-94 z 22. septembra 1994 zakázalo sťažovateľovi pobyt na území Slovenskej republiky podľa § 14 ods. 1 písm. f) zákona č. 123/1992 Zb. do 22. septembra 2004.

V odôvodnení svojho rozhodnutia Mestské veliteľstvo Policajného zboru v Košiciach, odbor cudzineckej polície, uviedol, že sťažovateľ 17. augusta 1994 vstúpil napriek uloženému zákazu pobytu (17. júna 1993) na územie Slovenskej republiky používajúc cudzí a navyše neplatný cestovný pas Ch. r. vystavený na meno R. M.

Sťažovateľ uviedol, že aj napriek zákazu pobytu na území Slovenskej republiky uzatvoril 25. októbra 1997 pred OÚ B. IV manželstvo s L. V., štátnou občiankou Slovenskej republiky. V manželstve sa im narodil syn K. M.

Sťažovateľ poukazujúc na vyššie uvedené skutkové okolnosti namietal, že zákaz pobytu na území Slovenskej republiky mu znemožňuje uplatňovať a realizovať jeho ľudské práva a základné slobody vo vzťahu k členom svojej rodiny, najmä vo vzťahu k jeho maloletému synovi.

Odlúčenie od svojej rodiny v dôsledku uloženého zákazu pobytu považuje sťažovateľ za diskrimináciu zo strany príslušných policajných orgánov Slovenskej republiky, ktoré podľa jeho názoru nezákonným spôsobom zasiahli do jeho rodičovských a manželských práv.

Sťažovateľ v tejto súvislosti poukázal na ustanovenie čl. 41 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa ktorého manželstvo, rodičovstvo a rodina sú pod ochranou zákona, pričom sa zaručuje osobitná ochrana detí, ako aj na ustanovenie čl. 41 ods. 4 ústavy, podľa ktorého starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov, deti majú

právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Ďalej poukázal na čl. 5 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa ktorého pri uzavieraní manželstva, za jeho trvania a pri rozvoде majú manželia rovnaké práva a povinnosti občianskoprávnej povahy medzi sebou a vo vzťahu ku svojim deťom.

Sťažovateľ zdôraznil, že rozhodnutie Mestského veliteľstva Policajného zboru v Košiciach, odboru cudzineckej polície, z 22. septembra 1994 bolo príslušným policajným orgánom vydané „bez materiálneho dôkazu“, preto ho považuje za neplatné. Podľa jeho názoru neustále pretrvávajú porušovanie jeho základných ľudských práv a slobôd, z čoho usudzuje, že „ústavná sťažnosť je podaná oprávnene a v stanovenej lehote“.

Sťažovateľ ďalej poukázal na skutočnosť, že jeho manželka namietala podaním z 30. novembra 2000 porušenie zákona pracovníkmi hraničného priechodu B. R., ktorí neumožnili 18. januára 2000 sťažovateľovi vstup na územie Slovenskej republiky. V stanovisku Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcie kontroly a inšpekčnej služby, Č. p.: SKI-2000/K-Sť-2000 z 18. decembra 2000 jej bolo oznámené, že postup pracovníkov policajného útvaru bol v súlade s platnými právnymi predpismi Slovenskej republiky.

Manželka sťažovateľa sa opätovne obrátila na Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a žiadala o povolenie vstupu pre svojho manžela na územie Slovenskej republiky. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Prezídium Policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, listom z 19. augusta 2002 Č. p.: PPZ-821/UHCP-CP-2002 nepovolil sťažovateľovi vstup na územie Slovenskej republiky.

2. Na základe vyššie uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Právoplatným rozhodnutím Mestského veliteľstva Policajného zboru, odboru cudzineckej polície Košice pod č. p.: PZ-7-108/CPS-94 z 22. 9. 1994, ktorým bol zakázaný sťažovateľovi pobyt na územie SR do 22. 9. 2004 bol porušený

- čl. 6 bod 1, čl. 13, čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

- čl. 12 ods. 1, čl. 19 ods. 1 a čl. 23 ods. 1 a ods. 5 Ústavy SR.

Právoplatným zásahom Ministerstva vnútra SR z 18. 12. 2000 pod č. j.: SKI-2000/K-Sť-2000 a právoplatným opatrením Ministerstva vnútra SR z 19. 8. 2002 pod č. p.: PPZ-821/UHCP-CP-2002 a tým, že Ministerstvo vnútra SR pokračuje v porušovaní základných práv a slobôd bol porušený

- čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

- čl. 2 bod 1 a bod 3 Protokolu č. 4 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

- čl. 1 bod 1 a bod 2, čl. 5 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

- čl. 2 bod 1, čl. 3 bod 1, čl. 5, čl. 9 bod 1, čl. 14 bod 1 a bod 2 čl. 18 bod 1 a bod 2 a čl. 29 Dohovoru o právach dieťaťa v spojitosti s čl. 1 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a ods. 4, čl. 13 ods. 4, čl. 19, čl. 23 ods. 1 a ods. 5, čl. 41 ods. 1 a ods. 4 Ústavy SR.

Ústavný súd Slovenskej republiky z uvedených dôvodov zrušuje právoplatné rozhodnutie Mestského veliteľstva Policajného zboru SR, odboru cudzineckej polície Košice z 22. 9. 1994 pod č. p.: PZ-7-108/CPS-94, právoplatný zásah Ministerstva vnútra SR z 18. 12. 2000 pod č. j.: SKI-2000/K-Sť-2000 a právoplatné opatrenie Ministerstva vnútra SR z 19. 8. 2002 pod č. p.: PPZ-821/UHCP-CP-2002.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Ministerstvu vnútra SR pokračovať v porušovaní ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich a z Dohovoru o právach dieťaťa v súvislosti so zákazom vstupu na území SR sťažovateľovi, ako aj s jeho trvalým pobytom na území SR.

Ministerstvo vnútra je povinné umožniť vstup sťažovateľovi na územie SR do 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia Ústavného súdu SR.

Ústavný súd SR priznáva v zmysle čl. 127 ods. 3 Ústavy SR finančné zadostučinenie vo výške 750.000,- Sk, ktoré je povinné uhradiť Ministerstvo vnútra SR do 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia Ústavného súdu SR sťažovateľovi prostredníctvom jeho právneho zástupcu – komerčného právnik JUDr. I. Š. na jeho peňažný účet.“

II.

1. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

2. Sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom namietal, že k zásahu do jeho základných práv a slobôd malo dôjsť okrem iného právoplatným rozhodnutím Mestského veliteľstva Policajného zboru v Košiciach, odboru cudzineckej polície, Č. p.: PZ-7-108/CPS-94 z 22. septembra 1994 a „právoplatným zásahom“ Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcie kontroly a inšpekčnej služby, Č. p.: SKI-2000/K-St-2000 z 18. decembra 2000.

Z kópie rozhodnutia Mestského veliteľstva Policajného zboru v Košiciach, odboru cudzineckej polície, Č. p.: PZ-7-108/CPS-94 z 22. septembra 1994 vyplýva, že sťažovateľovi bolo uvedené rozhodnutie doručené 26. septembra 1994. Túto skutočnosť

dokazuje podpis sťažovateľa s pripojeným dátumom prevzatia uvedeným priamo na rovnopise rozhodnutia.

Sťažovateľom označené rozhodnutie bolo vydané podľa ustanovení zákona č. 123/1992 Zb. platného a účinného v tom čase. Podľa § 32 ods. 1 zákona č. 123/1992 Zb. ak nie je v tomto zákone ustanovené inak, vzťahujú sa na konanie podľa tohto zákona všeobecné predpisy o správnom konaní. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov rozhodnutie, proti ktorému sa nemožno odvolať (podať rozklad), je právoplatné. Podľa § 54 ods. 2 cit. zákona odvolanie treba podať v lehote 15 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia, ak inú lehotu neustanovuje osobitný právny predpis.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že odvolanie proti uvedenému rozhodnutiu nepodal. Márnym uplynutím lehoty na podanie odvolania nadobudlo rozhodnutie Mestského veliteľstva Policajného zboru v Košiciach, odboru cudzineckej polície, Č. p.: PZ-7-108/CPS-94 z 22. septembra 1994 právoplatnosť 12. októbra 1994.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde možno sťažnosť podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu (do základných práv alebo slobôd sťažovateľa). Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Podľa právneho názoru ústavného súdu nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ústavy považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, III. ÚS 62/02). Jednou zo zákonných podmienok pre jej prijatie na ďalšie konanie je jej podanie v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu do základných práv alebo slobôd sťažovateľa.

Vo vzťahu k označeným zásahom - rozhodnutiu Mestského veliteľstva Policajného zboru v Košiciach, odboru cudzineckej polície, Č. p.: PZ-7-108/CPS-94 z 22. septembra 1994 a stanovisku Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcie kontroly a inšpekčnej služby, Č. p.: SKI-2000/K-St-2000 z 18. decembra 2000 disponoval sťažovateľ až do 31. decembra 2001 prostriedkami individuálnej ochrany svojich základných práv pred ústavným súdom (podnet na začatie konania pred ústavným súdom v zmysle čl. 130 ods. 3 ústavy platného a účinného do 1. júla 2001 a návrh fyzickej osoby alebo právnickej osoby na začatie konania pred ústavným súdom pre porušenie jej základných práv, o ktorom ústavný súd rozhodoval v období od 1. júla 2001 do 31. decembra 2001 na základe právomoci vyplývajúcej z čl. 124 ústavy v spojení s čl. 1 ústavy). Sťažovateľ však tieto prostriedky nevyužil.

V čase, keď sa domáha ochrany svojich práv a slobôd na ústavnom súde podľa čl. 127 ústavy, už preto vo vzťahu k vyššie označeným zásahom uplynula lehota stanovená pre tento typ konania pred ústavným súdom. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd v tejto časti sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

3. Sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom namietal, že k zásahu do jeho základných práv a slobôd malo dôjsť tiež stanoviskom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, Úradu hraničnej a cudzineckej polície Č. p.: PPZ-821/UHCP-CP-2002 z 19. augusta 2002, ktorým nepovolilo sťažovateľovi vstup na územie Slovenskej republiky.

Z obsahu uvedeného stanoviska (kópiu ktorého sťažovateľ pripojil k sťažnosti) vyplýva, že uvedený policajný orgán nevyhovel žiadosti sťažovateľovej manželky a povolenie vstupu jeho osobe na územie Slovenskej republiky z dôvodu existencie právoplatného rozhodnutia Mestského veliteľstva Policajného zboru v Košiciach, odboru cudzineckej polície, z 22. septembra 1994, ktorým bol sťažovateľovi zakázaný pobyt na území Slovenskej republiky do 22. septembra 2004.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Povinnosť vyčerpania dostupných a účinných prostriedkov ochrany základných práv a slobôd, porušenie ktorých sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, tiež vyžaduje, aby sťažovateľ konal v súlade s pravidlami, ktoré s uplatnením prostriedku nápravy súvisia. Nekonanie takýmto spôsobom alebo chyba pri vyžadovanom postupe má za následok nesplnenie sťažovateľovej povinnosti vyčerpať dostupný prostriedok ochrany svojich práv. Podľa sťažovateľa došlo k zásahu do jeho základných práv nepovolením vstupu na územie Slovenskej republiky.

Podľa § 3 zákona č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 48/2002 Z. z.“) je vstup na územie Slovenskej republiky možný len s cestovným dokladom a vízum Slovenskej republiky alebo s cestovným dokladom a povolením na pobyt. Vízum sa nevyžaduje, ak to ustanovuje medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná (ďalej len „medzinárodná zmluva“), alebo ak to určí vláda Slovenskej republiky.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti nepreukázal, že podľa ustanovení zákona č. 48/2002 Z. z. sám požiadal príslušné orgány Slovenskej republiky o udelenie víza (§ 13 až 14 zákona č. 48/2002 Z. z.) alebo o udelenie povolenia na pobyt na území Slovenskej republiky [§ 35 písm. a) a § 36 až 37 zákona č. 48/2002 Z. z.]. V súvislosti s využitím uvedených právnych prostriedkov v zmysle právneho poriadku Slovenskej republiky sa sťažovateľ môže domáhať aj ochrany základných práv a slobôd, ktorých porušenie namietal v konaní pred ústavným súdom.

Z uvedených dôvodov ústavný súd v tejto časti sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako neprípustnú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. februára 2003